

Актуальнае
інтэрв'ю.
ПРАБЛЕМА
БЕЖАНЦАЎ
НА БЕЛАРУСІ.

2

Экспертыза.
НЕ ДАВЯРАЙЦЕ
ЯРПЫКАМ.

2

Гісторыя
кахання.
САКРЭТ
СЯМЕЙНАГА
АЛЬБОМА.

3

ПРАГРАМА
ТЭЛЕБАЧАННЯ
НА ТЫДЗЕНЬ.

4

БЕЛАРУСКАЯ
МАПАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

12 лістапада 1994 г.

Субота

№ 121(13838)

Кошт у розніцу 40 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малое Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

Фота Генадзя СЯМЕНАВА.

КАЛІ МАЕШ РАЦЫЮ...

Калі ў цябе на агародзе ёсць "Раса", неважко бегчы да суседа, каб падзяліцца апошнімі навінамі. Гавары, і сусед цябе пачуе, вядома, калі ён таксама мае рацыю... "Раса" — комплекс пераносных радыёстанцыяў, распрацаваны фірмай "Лас", што ў пасёлку Барань Віцебскай вобласці.

Уладзімір МІХОН.

ДАКРАНУЦА
ДА ПІСТОРЫ

Ва ўважках цэнтральнай раённай бібліятэцы адкрылася кніжная выстава "Помнікі нашай мінулысці".

Уладзімір МІХОН.

РЭСПУБЛІКА ЖАБРАКОЎ

Паводле звестак Дзяржстата рэспублікі, самая высокая сярэднемесячная заробатная плата ў верасні бягучага года была ў работніку будаўнічых арганізацый — 152368 рублёў, прычым, па гэтым паказчыку будаўнікі прымянялі ўсе астатнія катэгорыі працоўных.

ШТО НАША ЖЫЦЦЁ?

За восем месяцаў гэтага года ў рэспубліцы скончыў самагаўствам 2231 чалавек.

БЕЛІНФАРМ.

СТУЖКА ПАМЯЦІ

У гды Валькі Айнайны у Татары было сфарміравана некалькі дывізій, якія ўдзельнічалі ў баях на тэрыторыі Дубровенскага і Аршанскага раёнаў. Да 50-годдзя Перамогі група студэнтаў Казанскага ўніверсітэта стварэла тэлефільм, прысвечаны вайне-татарам.

Ісак КОГАН.

ЛІСТАПАДАЎСКАЯ
РОК-ІМПРЭЗА

У палацы Белсэўпрофа адбыўся канцэрт-прэзентацыя новых музычных праграм вядомых беларускіх рок-гуртоў. "Новое неба", "Палі", "Зарішэ" і "Крэма".

Уладзімір СТАРАСЦЕНКА.

ГАЗ З АДХОДАЎ

Салігорская навукова-вытворчая фірма "Грызп" распрацавала ўстаноўку, якая дае магчымасць атрымліваць жалезнічны чысты ўгнаенні і газ для бутавага і прамысловага выкарыстання.

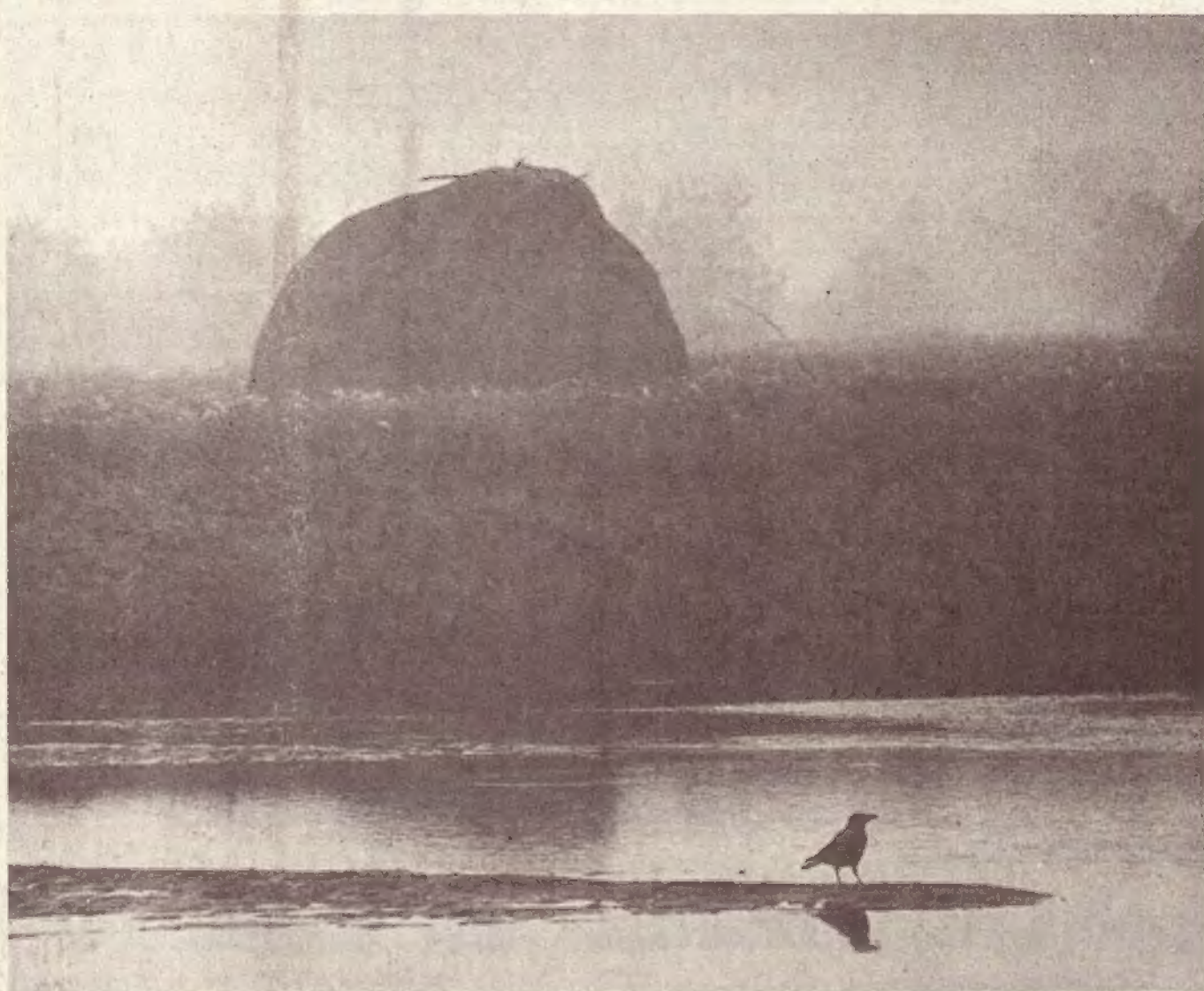
Вячаслаў ІШЧАНКА.

"ВАЙНА" Ў САЎГАСЕ

У саўгасе "Рудавіка" Віцебскага раёна сёння ўвясенню дружнымі разам з уключэннем вайні сапраўдную вайну ў раскрадалнікіх дзяржаўнай імвасці.

Курсы валют на 11 лістапада:

	Далар ЗША	Ням. марка
Скупка	7080	4493
Продаж	7080	4493
"Комплекс"	6800	4493
"Алім"	6860	4493
"Дукат"	6850	4493

Фотазвяд Сяргея БРУШКО.

ВЕСТКІ З ПАРЛАМЕНТА

ЗАПРАШЭННЕ НА ПОДЫУМ, або Сціплае абаянне асобы

Па ўсёй верагоднасці, калі на Савецкай, 11 не абудзіцца экстраардынарных падзей, у агняды будучыні кожны прэтэндэнт на чырвоны парламент будзе крэслам сам кляпацца пра свой палітычны імідж. ВС абмяжоваў змяненні і дапаўненні ў Закон "Аб выбарах народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь" і пакуль у Асальнай зале прапаліроў "кансерватыўны" падыход да выбарчага заканадаўства.

У аснову Закона аб выбарах пакладзены мажарытарны прынцып. Не выклікала сумненняў і напярэдадні дзён "страшэй на выбарах", што галоўнае пытанне менавіта ў канцэпцыі заканадаўства. Так і сталася. Да канцэптуальных змяненняў частка дэпутатаў корпуса рухалася здалёк і невыпадкова. Найбольш прагматычны парламентарый, калі не ўвайшла ў Асальную залу з партыйнымі білетамі, прынамсі, паспелі ўварчыць уласныя партыі або папозіць сваёй прэзідэнцкай самай розніца партыйных спісак. Слушнымі падаюцца аргументы аб утварэнні пры змешанай выбарчай сістэме сталічнага парламента (пункт гледжання прыхільніка мажарытарнага прынцыпу). Сапраўды, партыйныя спісы склаў 6 у асноўным мінскія функцыянеры-інтэлектуалы. Заслугоўвае увагі і іншая аргументацыя: заблытанасць выбарчыкаў, якім прапануюць прагаласаваць за невядомых людзей, адарванасць дэпутатаў ад мясцовай канкрэтыкі, знікненне ці аслабленне фактара сувязі "дэпутат-акурга", урэшце, пошукі лёгкіх шляхоў у заканадаўчым сходзе. Між тым, падобная з'ява наўрад ці ўспрымаюцца апазіцыянамі. Сутнасць не ў тым, што пасля "мажарытарнага" тасаме вайлі. Напрыклад, чаму не паўплывае на якасць заканадаўчай работы адсутнасць у ВС прадстаўнікоў дробных партый эліты, або рэгіянальных інтарэсаў не "засланоц" агульнадзяржаўна? За кароткі тэрмін Беларусь займела дзсяткі па-банапертска настроеных палітыкаў. Дарэчы, пры любым зыходзе выбараў у парламент, пры любой сістэме іх правадзеньня новыя "партыйцы" не застануцца ў цені. Партыі будуць функцыянаваць, аднекуль фінансавання, "ценявыя кабінеты"

працягнуць свае пасяджэнні. І ўсё ж захаваў мажарытарнай выбарчай сістэмы — дадрагое здавальненне не толькі для партыі, а і для асоб.

Колькі слоў аб партыяўным абмеркаванні. Яно праходзіла напружана, бо "па-за кадрам" пастаянна прысутнічала асноўная дзілема: якім стане канчатковы выбар дэпутатаў у адносінах сістэмы. У чацвер у "розым" С.Шушкевіч паспрабаваў зноў аргументаваць неабходнасць прыняцця змешанай канцэпцыі, прычым шэраг довадаў у яе падтрымку. На думку экс-спікера, адзіны "мінус" у мажарытарна-прапарцыянальнай сістэме ў тым, што ў новы склад парламента ўвойдуць прадстаўнікі сталічнай эліты. Аднак станоўчых фактараў значна больш. Па досведзе крамавоўнай рэакцыі прэзідэнта было бачна, што погляды Шушкевіча не падзяляюцца. Пры партыяўным разглядзе дакумента ўнесена значная колькасць паправак. Нагадаем, што дзесяць артыкулаў былі прыняты на пярэдняй сесіі, прычым у другім чытанні. Для змены канцэпцыі ў прынцыпе патрабавалася галасаванне, каб скасаваць раней прыняты артыкул. Аднак парламентарый пайшоў іншым шляхам. З трыбуны сесіі У.Леўчык зачытаў партыяўныя папраўкі, адказаў на пытанні, потым адбылася галасаванне. Галоўны аргумент старшыні Камісіі: падмена мажарытарнай сістэмы не судзілісца з 68-м артыкулам Канстытуцыі.

Учора з раніцы на трыбуну ВС зноў быў старшыня галоўнай па выбарчым закону Камісіі У.Леўчык. Ішо абмеркаванне артыкулаў, адпраўленых на дапраўку. Яно працягнулася і на дзённым пасяджэнні. Не знайшоўшы паразумення, у прыватнасці, у пытанні аб паўторных выбарах, дэпутаты вырашылі перапынаць спрэчку. Такім чынам, заканапраект будзе разглядацца далей на наступным

планарным пасяджэнні 29 лістапада. "Броўнскі рух" у парламенце і па-за яго сценкамі працягнецца. Між тым, пад заклонеў Учарашняга пасяджэння (дэпутаты вырашылі раней працаваць да 14 гадзін) у Асальнай зале рэзка павялічылася палітычная тэмпература. Д.Булахаў прапанаваў разгледзець змяненні і дапаўненні ў Закон аб Канстытуцыйным судзе. Зразумела, з нагоды вядомага рашэння ад 9 лістапада аб узбуджэнні справы аб адпаведнасці ў Канстытуцыйнаму Закону ад 6 лістапада 1994 г. "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб мясцовым самакіраванні і мясцовай гаспадарцы ў Рэспубліцы Беларусь". Грынуў магутні парламентскі хор. С.Пазыняк, С.Шушкевіч, У.Заблорскі, С.Наумчык і многія іншыя дэпутаты разак крытыкавалі дзеянні прэзідэнцкай каманды. Гучалі і рэдкія галасы "за абарону". Усе сталі сведкамі прамоў новага супрацьстаяння галін улады, у эпіцэнтры — прэзідэнцкая вертыкаль. Напрыканцы бурэмоўнай сесіі ў прамоўна Д.Булахава ўсё ж было ўключана ў парадок дзя. Але пакуль да яе разгляду дойдзе дзя, ніхто не скажа, якія неспадзяванкі чакаюць грамадства.

Якаў ЯСЭПІН.

Нагадаем кошт падпіскі на "Чырвоную змену": 6000 рублёў.
Ф. СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63129

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА (індекс выдання)

на 1994 год па месяцах

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куды (паштовы індэкс)

Каму (адрес)

(прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ

КАРТКА

на газету 63129

(індекс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

на 1994 год па месяцах

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куды (паштовы індэкс)

Каму (адрес)

(прозвішча, ініцыялы)

"Суперчэннэл"

Дзяжурныя на выпуску перадач:
Ларыса ДУДАРУК,
Людміла КАХАВІЦ,
родзінца
Наталія ВАЛАКІДА.

ПАГРОЗА КЛІНТАНА

Біл Клінтан патрабуе адкрыць агонь па боснійскіх мусульманых.

Прэзідэнт заявіў, што калі ААН не падтрымае гэтага патрабавання, ЗША самі ўядуць амерыканскія войскі на тэрыторыю Босніі.

ГЕРМАНИЯ БЕЗ

"ЧОРНЫХ ПЛЯМ"

У Германіі працягваюцца святкаванні, прысвечаныя 5-годдзю падзення Берлінскай сцяны.

"Уорлднэт"

Немцы ўшанавалі таксама памяць загінуўшых яўрэяў. 10 лістапада 1938 года Гітлер выдаў указ аб яўрэйскіх арыштах.

Да мемарыяльнага месца ўскладзены вянкi і кветкі. У выступленнях немцаў было падкрэслена, што Германія не дапусціць больш такіх "чорных плям" у сваёй гісторыі.

ФРАНЦЫЯ СУПРАЦЬ

УМЯШАННЯ

Прэм'ер-міністр Францыі сустраўся з генеральным сакратаром НАТО.

Цэнтральным пытаннем сустрэчы стала абмеркаванне абстаноўкі ў Босніі. Фран-

"Еўраньюс"

цыя асуджае палітыку ЗША ў адносінах да былой Югаславіі і выступае супраць умяшання амерыканскіх войск у грамадзянскую вайну.

ДАГАВОР

"ЗАПРАЦАВАЎ"

Кароль Іарданіі Садам Хусейн упершыню наведаў з афіцыйным візітам Ізраіль.

Хусейн сустраўся з прэм'ер-міністрам Ізраіля Ісхакам Рабінам. На сустрэчы лідары дзяржаў абмеркавалі надыдуна падпісанне мірнага дагавора паміж сваімі краінамі.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНИКАВАЯ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНОЙ ЗМЭНЫ"

БІЗНЕС-КЛАС

ЦІ ЛЁГКА СТАЦЬ
УЛАСНІКАМ?

Міжнароднай фінансавай карпарацыі (МФК) праведзена апытанне ўладальнікаў і кіраўнікоў прадпрыемстваў былой камуністальнай уласнасці ў Гродна, прададзеных на аукцыянах. Мета гэтага даследавання — вызначэнне вынікаў работы прыватызаваных аб'ектаў гандлю і грамадскага харчавання. У Брэсце на пытанні спецыяльнай аналітычнай анкеты адказалі 58 працэнтаў распадантаў, у Гродна — 66,7 працэнта.

Кілі пазначалі вынікі апытання большасці ўладальнікаў пачынае сваё дзейнасць з інвестыцыйнага сродкаў па палітычнай і медыяцыйнай зменшэння выкладу прадпрыемстваў, замена абсталявання, афармлення інтэр'ераў і перапланіроўцы памяшканняў. Прычым, трэць прадпрыемстваў ажыццяўляла рамонтныя работы, не закрываючы апынулі, што не ўшчамляла інтэрасаў кліентаў і ўласных работнікаў.

Усе новыя ўласнікі ў адпаведнасці з дагаворам купілі прадукцыю заважылі рабочыя месцы, а 62,5 працэнта нават павялічылі іх колькасць. Пры гэтым 62,5 працэнта прадпрыемстваў павялічылі зарплату, 26,7 працэнта паднялі яе без змянення, а на 10 працэнта прадпрыемстваў яна нават крыху зменшылася.

На думку больш як паловы распадантаў, інтэнсіўнасць працы са зменай уласнасці павялічылася. Павялічылася і колькасць прадпрыемстваў, якія працуюць з прыбыткам.

Новыя ўладальнікі ўдзяляюць больш увагі аб'ёмам тавараабароту, расшыроўваю асартыменту паслуг і ўзроўню абслугоўвання. І, наогул, (што вельмі актуальна) рост канкурэнцыі паміж прыватызаванымі прадпрыемствамі прымусівае ўладальнікаў шукаць шляхі зніжэння ценя праз скарачэнне выдаткаў вытворчасці і гандлю.

Да ліку асноўных праблем, з якімі прыходзіць сутыкнуцца новым уласнікам, былі аднесены высокія падаткі, недаходзяць па некадзённаму бізнесу, а таксама ўмяшанне з боку органаў мясцовай улады.

НА ЛЮБЫ ГУСТ І КОЛЕР

могучы выбрэх пакупнікі маб-лі і іншыя тавары народнага спажывання на міжнародным кірмашы, які адкрыўся ў Гомелі. Яго арганізатар — творчае аб'яднанне "Гомель-2000" па правядзенні заканадаўчым модам у сваёй галіне ў Беларусі. Яго прадукцыя карыстаецца попытам у краінах Заходняй Еўропы і Злучаных Штатах Амерыкі.

КАРТКІ — У ЖЫЦЦЕ

Новым плацёжным дакументам — пластыковымі карткамі — хутка змогуць пакаваліцца жыхары Наваполацка. Пластыковыя карткі будуць абавязковыя пры разліках у магазінах горада і, вядома, пламеніцца нагрукі на "апрацоўцы" грашовай машыначы.

БЕЛІНФАРМ.

Беларусь, як і ўсе былыя саюзнае рэспублікі, будзе уласны шлях. На ім не пашкоджыць азінучца, прыгледзецца да вопыту суседзяў, якія яшчэ тры гады таму мелі прыкладна аднолькавую сітуацыю з намі. Што змянілася ў іх жыцці за гэты час, як нам пазбегнуць чужых памылак, а можа, наадварот, улічыць вопыт? "Чырвоная змена" прапонуе вашай увазе артыкул пра Літву — перадрук з газеты "Известия"

ЛІТОВСКИ
ГАНДАЛЬ
ПАЗІРАЕ НА
ЗАХАД

Хоць агульным тавараабарот з Расіяй, асноўным гандлёвым партнёрам Літвы з краін СНД, у перыяд 1991 годам павялічыўся ў чатыры разы, гандлёвыя адносіны даўжэй краіны, паводле сцвярджэнняў спецыялістаў з Міністэрства прамысловасці і гандлю, прыкметна пагоршыліся. Упершыню ў гэтым годзе найбольш бачна праявілася тэндэнцыя да рэзкага скарачэння аб'ёмаў гандлю. Адзначаны рост быў абумоўлены перш за ўсё вальзаванай розніцай у ценях, а таксама ў поўнай меры не адназначнае сарадзінае становішча ў гандлі.

Паводле даных, якія прадставілі "Известия", у Міністэрства прамысловасці і гандлю Літвы, Расія паступова страчвае пазіцыі галоўнага гандлёвага партнёра Літвы. Падобныя тэндэнцыі назіраюцца і ў гандлі з іншымі краінамі СНД. Так, калі па колькасці сумесных прадпрыемстваў Расія не саступае лідэрства (створана 989 СП), то па ўзроўню інвестыцый яна пераважае ўжо на чвартае месца і ў балансе Літвы па інвестыцыйных укладках займае зарэз усяго 0,5 працэнта.

У першым паўгоддзі гэтага года імпорт (каля 4,8 млрд. літ) пераўвясіў літоўскі экспарт у Расію (3,5 млрд. літ) больш чым на 1 млрд. літ, перш за ўсё за кошт актываўна ўвозу мінеральна-энергетычнай сыравіны. У Літве самі хадавы тавар — нафта, угна-мелі, дызельныя паліва. Паводле даных Літоўскага гандлёва-прамысловага ведамства, у структуры

Імпартаў у Расію менавіта нафта і мінеральныя угнаенні складаюць ільвіную долю — 76 працэнтаў. Каларыяны і чорныя металы — усяго 3 працэнта. У дадзеным выпадку Літву хутка пераарыентаваць на Украіну, іншыя краіны СНД, дзе існуе больш ільготны рэжым вывазу.

Трэба дакладна ўлічыць сабе, што прычыны такога імклівага пагаршэння гандлёвых сувязей караняцца перш за ўсё ў дзейнай падвоенага мытнага тарыфу, уведзенага расійскім бокам, а таксама ў слабай эфектыўнасці дагавораў аб гандлі з краінамі СНД. Хаця з усімі, за выключэннем Туркменістана, вызначаны гандлёвыя рэжым.

У прыватнасці, паміж Літвой і Расіяй не дзейнічае дагавор аб статусе найбольшай спецыяльнай зоны гандлю, падпісаны В.Чарнамірдыным амаль год таму ў Вільнюсе. Расія прапавуе мяккага транзітнага рэжыму ў Калінінград у абмен на льготы ў гандлі. Паводле меркаванняў намесніка дырэктара дэпартамента замежнага гандлю Міністэрства прамысловасці і гандлю Р.Шагды, з прычыны такой палітыкі Літвы, з аднаго боку, нясе вялікія эканамічныя страты (цярпяць банкруцтва прадпрыемствы, заважаны на расійскай эканоміцы, расце беспрацоўе, не разліваюцца тавары, якія не карыстаюцца попытам на Захадзе, і г.д.). Але з другога боку — атрымлівае мясцовыя штуршок да пераарыентацыі свайго экспарту ў заходнім напрамку і рэзкаму павялічэнню якасці свайго вытворчасці (літоўскія мясныя вывабы ўжо заважваюць залаты медаль на міжнародных выставках). У пераходны час у Літве адбываецца хуткая структурная перабудова прамысловасці і гандлю, якая дае магчымасць зніжыць залежнасць ад гандлёвага ведамства, у структуры

ПА — СУСЕЛСКУ

ВЫВОЗІЦЬ З
ЛІТВЫ ЛЯГЧЭЙ,
УВОЗІЦЬ —
ЦЯЖЭЙ

Такім чынам, патак літоўскіх тавараў у Расію і іншыя краіны СНД зніжае. Якразы прыклад: для экспарту добра вядомых літоўскіх тэлевізараў Расіяй усталявана 60-працэнтная мытная пошліна. Такім чынам, везці "Шыяліс" і "Таргус" у Маскву робіцца справай вельмі невыгоднай, хаця гэтыя тэлевізары з заважываным кулямі 60 і расійскіх гарадах і вёсках. Яны аясныя, танныя, даўгажывучыя. Літвы такіх пераходных не ставіць. Як адзначыў намеснік аддзела дагавораў Міністэрства прамысловасці і гандлю А.Мінейкіс, у Літве можна свабодна прадэмаваць і купляць тавары, заключыць дадавалі, вывозіць прадукцыю без усялякіх абмежаванняў з літоўскага боку. Выключэнне: гарбарная сыравіна (50 працэнтаў пошліна), неапрацаваныя драўніны (20), лямі каларыяны і чорныя металы (15), чорны метал (5 працэнтаў). На астатнія тавары мытных забарон няма.

На ўвоз у Літву абмежаванні больш істотныя. Перш за ўсё падпрямальнік павінен заплаціць падатак на дадаваную вартасць, які складае ў Літве 18 працэнтаў, а таксама пошліну, памер якой заважыць ад ліду тавараў. Восць тарыфаў на некаторыя асноўныя групы тавараў: мясныя вывабы — ад 20 да 25 працэнтаў, рыба — 10, абшэжы — 10, цукар — 30, цэмент — 25, тканіны — ад 10 да 15 працэнтаў, дыяны — 25, абшэжы — ад 5 да 15, аўтамобілі — ад 1—1,5 тысячы далараў таннай, чым у Расіі, можна купіць новую "Ладу", прывезеную з-за мяжы. Літоўскія падпрямальнікі ўмела карыстаюцца тым, што Расія прадае ВАЗовскія аўтамобілі за мяжу па дэмпінгавых ценях, толькі 6 не страціць рынак.

Рэпутацыю "таннай" краіны пацвярджае і ўзровень ценя ў гасцініцах. Суткі пражывання ў гасцініцы сярэдняга класа ў аднамесным нумары, незалежна ад таго, іншаземец ці мясцовы жыхар, каштуюць ад 50 літ (каля

бар, дэргчы, — самая хворая тэма для літоўскіх мытнікаў. Ха-барнікаў у форме ашопім часам выяўляюць ці не штомесяц. Так што трэба быць гатовым да адкрытых і скрытых формаў шантажу на граніцы. Паводле крымінальнай хронікі, таксама сямая разнастайная: ад 100 да 1000 далараў, і вышэй. Менш бяручы радзей: ніхто не хоча рызыкаваць прыбыткам месцам дэзеля якіх-небудзь пачынаецца далараў. Бяручы з усялякай нагоды: памылкі ў дакументах, няправільнае іх афармленне, перавышэнне колькасці грузаў і г.д.

ЦЭНЫ, З ЯКІМІ
МОЖНА ЖЫЦЬ

Паводле сцвярджэнняў экспертаў з прамыслова-гандлёвага ведамства Літвы, узровень літоўскіх ценя на асноўныя віды тавараў і паслуг у пераходны час мала адрозніваецца ад сусветных. Разам з тым Літвы заважывае трывалую рэпутацыю "таннай" краіны. Найбольш наглядна гэта бачна ў пераходзіні з балтыйскімі краінамі. Паводле даных літоўскага дэпартамента статыстыкі, у Літве сямая нізкая ціна ў 12-ці групх тавараў з 16-ці. Так, у Літве сямая танная масла — 1,87 далара 331А (у Латвіі — 2,80, Эстоніі — 2,19), маляко — 0,18 (Латвія) — 0,37, Эстонія — 0,25), дэзастак вех — 0,38 (Латвія і Эстонія на 0,60), хлеб, бульба, каўбаса і д.п. Прыезджы, ды і самі літоўцы, якія пабы-ваць за мяжой, ужо даўно забралі вывад, што той жа замежны тавар, асабліва вопратку, у Літве можна купіць танней, чым у краіне вытворчасці.

Заўважана, што шмат тавараў у Літве таннейшыя за аналагічныя, што прадаюцца ў Маскве. А.Мінейкіс прывёў адзін цікавы прыклад, калі ў Літве прыкладна на 4—1,5 тысячы далараў танней, чым у Расіі, можна купіць новую "Ладу", прывезеную з-за мяжы. Літоўскія падпрямальнікі ўмела карыстаюцца тым, што Расія прадае ВАЗовскія аўтамобілі за мяжу па дэмпінгавых ценях, толькі 6 не страціць рынак.

Рэпутацыю "таннай" краіны пацвярджае і ўзровень ценя ў гасцініцах. Суткі пражывання ў гасцініцы сярэдняга класа ў аднамесным нумары, незалежна ад таго, іншаземец ці мясцовы жыхар, каштуюць ад 50 літ (каля

12 далараў) — вільнюская гасцініца "Гітарас" да 150 літ (у "Турыстас"), ну а калі хто захоча пераначаваць у адным з лепшых сталічных гатэляў "Летува", то яму трэба будзе падарытаваць 280 літ, ці 70 далараў, за адна-месны нумар. Дарэчы, у Літве "халодны" толькі нацыянальная валюта, аднак па курсе 4 літы за 1 далар заўсёды можна свабодна і без пераходкі (літ — вельмі цвёрдая валюта) абмяняць грошы. Без абмежаванняў, дарэчы, можна ўвозіць і вывозіць у краіну і з краіны валюту.

Паводле ў добрым вільнюскім рэстаране можна за 20 літ, Паездка на таксі ў сярэднім будзе каштаваць у 10 літ. Аднак у літоўскіх гарадах не трэба баяцца грамадскага транспарту, хоць яго мясцовыя жыхары, лаючы на чым свет стаіць. Навядаючы, яны скар-раўнай маскоўскай ці пецярбургскай татукі. На аўтобусе ці трам-лейбусе можна за паўгадзіны дабрацца ў любую кропку Вільнюса.

Калі, крый Божа, прыезджы з СНД захаврае ў Літве, то плаціць за медыцынскім абслугоўваннем яму не прыдзецца. Праўда, пры ўмове, што ён не трапіць у прыватную клініку, дзе адно толькі абследаванне на эхаскопе каштуе каля 50 літ.

І апошняе. Калі нехта думае, што ў Літве яму не адкажуць на рускай мове на пытанне "Как прас-туча в центр города?", адверну-тца ці аблагодзіць "акупантам" ці якім-небудзь іншым чынам сапу-скай нострой на глебе нацыя-налізму, то ён глыбока памыляец-ца. Даўно прыкмецежы: у асноўнай масе літоўцаў вярхожасці да рускіх няма. Уроўне, дурныя жапа ўсёды, а гэта катэгорыя людзей, які вядома, не ведае на-цыянальных граніц і адрознен-няў.

Што тычыцца падпрямаль-нікаў і дэлаваў людзей, то да іх усё гэтыя праблемы не ма-юць ніякага значэння. Галоўнае паспяхова і выгада гандля-ваць адзін з адным. Пакуль жа гандаль з Расіяй і краінамі СНД мае тэндэнцыю да зростання. Нададзі высокім аказаліся эканамічны і палітычны бар'еры. І яны хутчэй іх пераадолююць, чым літоўцы ўдзяляюць падпрямальнікі. А ўслед за ім і ўсе мы.

Мікалай ЛАШКЕВІЧ.

ЭКСПЕРТЫЗА "ЧЗ"

НЕ ДАВЯРАЙЦЕ
СЛЕПА
ЯРЛЫКАМ

Наш рынак сіння літаральна навадзілі тавары з краін далажка замежжа. Прычым, нязрэдка над-звычай танныя, калі перавесці іх кошт на далары. Вядома, на прыклад, што ў 3ША чыгараты каштуюць ад аднаго далара (да-воі пераходзіць) ашопі, у нас жа ў кіёсках за 7 тысяч "заўсё" (курс далара да беларускага ру-бля ў пачатку лістапада), не прада-ецца і самая дарагая марка чыга-рат. Усе — больш таннейшыя, пе-раважана большасць — значна ніжэй за далар.

А разгадаць тут простав. Больш-шы чыгарат у імператрыцы па-кошках вырабляюцца ў Санкт-Пе-цярге, дзе дзейнічае сумеснае прадпрыемства New-othman. Асволі таксама пе-цяргеўскі рынак кампанія Philip- Morris і R.J. Reynolds. Маску, у сваю чаргу, "заважываю" прад-прыемствы і кампаніі "Брытш а-мерыкан табако". Яны падпісалі мемарандум з фабрыкай "Рфа". Праўда, у адрозненне ад сваіх заходніх калегаў, якія аселі ў Санкт-Пецярбург, будуць не толькі вырабляць у Расіі свае га-туны чыгарат, але і маюць намер вярнуцца ў кучу распырваных пластымас. Ясна, што ўроўня гэта апаратура па падробных сертыфікатах беспякі і якасці.

Таму лепш за ўсё набываць тэхніку і іншую прадукцыю ў афіцыйных дылераў замежных фірм. Будзе за каго спадзецца, а дылеры звычайна не падводзяць кліентаў. Да таго ж заўсёды пры-купі даючы дакументальную га-рантыю якасці. За ўсім разе, абавязаны даваць. Ну, а калі куп-ляеш не ў дылера? Ніколі не трэба звязвацца з неадыомымі нікому фірмамі, тыпу "Кавакас", "Мексаскі" і інш. хоць тучы-яны вельмі прывабныя. Калі не прадукцыі "Соні" надліс, які сведчыць у перакладзе "Выра-блена ў Тайвані", яшчэ няма пры-чыны для панікі, што вас ашукалі. У Тайвані зборкі фірменны зава-д "Соні" ак і ў разе, хоць тучы-яны вельмі прывабныя. Калі не прадукцыі "Соні" надліс, які сведчыць у перакладзе "Выра-блена ў Тайвані", яшчэ няма пры-чыны для панікі, што вас ашукалі.

У Тайвані зборкі фірменны зава-д "Соні" ак і ў разе, хоць тучы-яны вельмі прывабныя. Калі не прадукцыі "Соні" надліс, які сведчыць у перакладзе "Выра-блена ў Тайвані", яшчэ няма пры-чыны для панікі, што вас ашукалі. Але пасля зборкі таставання і агульнай праверцы прадукцыі ўсё роўна праходзіць у Японіі. Трэба проста зняйсці на ярлыках код Японіі, так званы таварна-штрыхавы. Першыя дзве лічбы ў яго — 48. Восць калі код іншы — чужай падворці.

Так што слепа давяраць надлісам не варта. Калі грошы мала, гэта яшчэ не значыць, што іх трэба выкасіць за розную дрань. Барыс САФРОНЕНКА. Фота Сяргея БРУШКО.

ВЫСТАВЫ

Мастацтва Віцебшчыны
XVII-XVIII стагоддзяў

Пад такой назвай у Нацыянальным мастацкім музеі Рэспублікі Беларусь правіда выстава, прысвечаная помнікам рэлігійнага ма-стацтва Віцебшчыны, расставіраваным у апошнім дзесяцігоддзі. Гэта ўжо не першая экспазіцыя, прысвечаная рэгіянальнаму мастацтву нашай краіны, праводзімаму музеям.

У 1993—1994 гадах прайшлі дзве адпаведныя выставы "Маста-цтва Віцебшчыны XVII-XVIII стагоддзяў" і "Іканіка Гомельшчыны XVII-XVIII стагоддзяў".

Віцебшчына — унікальны рэгіён Беларусі, дзе непасрэдна сыхалі культуры хрысціянскага Усходу і Захаду. Прадстаўлены абразы (у асноўным грэка-каталіцкі), палотны, рэзба па дрэве сведчыць пра гэта. Упершыню беларускі глядач можа убачыць абра-зы з Барані. Дзісны, мастацкія работы Івана Васілевіча, Сілініча.

Уладзімір СТАРАСЦЕНКА.

ЯК ЖЫВЕШ, ВЕСКА?

Свае перфоманс прамыс-ловасць пачынае развівацца на Гродзеншчыне. У іўеўскім раёне, у вёсцы Морына, дзейнічае сумеснае беларуска-расійскае прадпрыемства "РІАЛПО". Яго прадук-цыя — высакакасная шам-пуні.

Незвычайную для сяла прадукцыю пачалі выпускаць і ў калгасе "Маяк" Ашмянскага раёна сумесна са швейцарскай фірмай — пластымасавыя мячы. Папулярныя яны ў многіх краінах Еўропы і СНД. Заявак на пастаўку — сотні.

Фота Рамана КАБЯКА.

КУР'ЕР "ЧЗ"

Па традыцыі сезон пачаўся спектаклем па п'есе В.Вольскага "Несцерка". Дарэчы, аб'ява пры тэатры пачынае працаваць універсітэт тэатральнага маста-цтва.

Уладзімір МІХНО.

ШАЎКОВЫ ЦУД
АЛІЎЕ

Умцаўляюцца культурны су-вязі паміж Беларуссю і Фран-цыяй. Чарговым пацярджэннем гэтага стаў паказ у мінскай салоне "Элегіянцы і прэстыж" калекцыі гатовага адзення Тэды Лаліду.

Наведальнікі салона на сталёвай плошчы Свабоды былі прымальныя ўражанням французскага майстроў, які прадставіў ўзоры адзення да сезона "Восень—зіма 94-95". Пятнаццаць тат сапраўды было

на што. Але яшчэ больш мав на-мер уразіць публіку сын Тэды — Аліўе Лалідус, які падрыхтаваў калекцыю ад куцюр (высокай мо-ды), выкананую выключна з... шоўку. Менавіта гэты ўнікальны матэрыял выкарыстоўваў у сваёй новай рабоце Лалідус-малодшы. Адгукнуўшыся на яго прапанову, лівенскія прамысловыя дэкавалі, гаворачы словамі самаго майс-тра, "што ткачы не муні, а веча жывае старажытнае скрабы, якія ідуць у нагу з сучаснай пра-мысловасцю".

У Ліўне ўзялі новы напрамак у традыцыйным выкрыстаным шоўку, прымяняючы такія, на-прыклад, тэхналогіі, як ваваскан-не, якое зусім змяняе знешні выгляд матэрыялу. Пад чыймі пальцамі ткача шоўк пе-раўтвараецца і становіцца чвдам, скары, шэрсцю, ка-шмірам, джынсайва тканінай, непазнавальным, падманлівым, чароўна раскошным.

БЕЛІНФАРМ.

ПРАВЕЦЕ ПРАВІЛЬНАСЦЬ
АФАРМЛЕННЯ АБАНЕМЕНТА

На абанемента павінен быць пастаўлены адбітак касавай машыны.

Пры афармленні падпіскі (пераадрасоўкі) без касавай ма-шыны на абанемента прастаўляецца адбітак календарнага штэмπεля аддзялення сувязі. У гэтым выпадку абанемст выдасць падпісчыку з квітэнцыяй аб аплата кошту падпіскі (пераадрасоўкі).

Для афармлення падпіскі на газету або часопіс, а таксама для пераадрасавання выдання бланк абанемента з даставачнай карткай запавяняецца падпісчыкам чарпілам, разборліва, без скарачэнняў, адпаведна ўмовам, выкладзеным у катало-гах.

Запаўненне месцаў кветак пры пераадрасаванні выдан-ня, а таксама клеткі "ПВ-МЕСЦА" робіцца работнікамі прадпрыемстваў сувязі.

ВУЧЫМСЯ КІРАВАЦЬ

Па запрашэнню кіраўніцтва Вільнюскага муніцыпальнага са-вета ў Літву павінава дэлега-цыя экспертаў Беларускага рэ-спубліканскага фонду падтрымкі дэмакратычнай рэформы Ім-а Сапегі, а таксама спецыялісты ў галіне самакіравання, наро-дныя дэпутаты Саветаў розных узроўняў.

Удзельнікі азнаёміліся з сістэмай літоўскага закана-даўства, сустрэліся з літоўскімі экспертамі, парламентарыямі, прадстаўнікамі органаў са-макіравання. На думку членаў дэлегацыі, такія сустрэчы і кан-сультацыі будуць вельмі карыс-ны пры распрацоўцы белару-скага заканадаўства ў галіне мясцовага самакіравання.

(УЛ.ІНФ.)

ПАЗЫЧНЫ
ПАДАРУНАК

Сярэдняя школа № 4 Бара-навіч вядома не толькі сваім рэсурсам славацкага земляка-паэта Валентіна Гуды, але і тым, што тут змільг-забілі сапраўдны асяродок беларускіны.

Надаўна школа атрымала літаратурны падарунак, які зрабіў музею паэта Славаміра Ада-мовіча.

Міхась МАЛІНОЎСКІ.

УНІВЕРСІТЭТ _

ТЭАТРЫ

У Беларускай акадэмічнай тэ-атры Ім Якуба Коласа адкрыўся шэсцідзесяты дзесяты сезон.

(УЛ.ІНФ.)

"ЖАРТ" ЦІ ДЫВЕРСІЯ?

Гэты выпадак мог закончыцца сапраўднай трагедыяй на чыгуначным пераездзе Бабруйска-Барысаўскага.

Здарылася так, што бригадзір Бабруйскай дыстанцыі пачаў Міхал Корчак знайшоў у стыравым заборы раек патрон ад буйнакалібернага кулямёта, што ўстаноўваўся на армейскім бронетранспарце. Чыгуначнік не ведаў, што "міна" на шчасце, не зараджана, і на ўчастку на некалькі гадзін быў спынены рух паяздоў, а да месца здарэння выклікана група сапёраў.

Толькі пасля разборкі раек удалося дастаць злучачны патрон. Цяпер высвятляецца, хто ж "жартуе". Вядома пакуль толькі тое, што небяспечны прадмет быў забіты ў забор паміж райкамі перад з'яўленнем паяздаў.

КАПАЎ КАЛГАСНІК СКЛЕП...

а выкапаў муміфікаваны труп.
Адкуль ён паязду ў глухой вёсцы Мароха-рава Жыткавіцкага раёна? Пакуль загадка. Суд-медэкспертыза ўстаноўвае толькі, што памер чалавек ад чарапна-мазгавой траўмы і перало-му грудной клеткі.

БЕЛІНФАРМ.

НА ВЕРХНЯДЗВІНШЧЫНЕ —
ХОЦЬ НЕ ПАМІРАЙ

На мясцовых могілках прыпынены работы па добраўпарадкаванні.

Давя што — грошы сёння не хапае не толькі для жывых, але і для мёртвых, а набожчыкі, на жаль, кватэрнай платы за сваё "жыллё" не пла-райкамі перад з'яўленнем паяздаў.

ЗДАРЭННІ І КУР'ЭЗЫ

цяць. Добра хоць тое, што налета праект могілак плануецца закласці ў раёны бюджэт. Уладзімір МІХНО.

УЦЕЧКА

дзвух кубаметраў нітрылу акрылавай кіслаты адбылася ў адным з цэхавых вытворчых аб'яд-нанняў "Палімір" у Наваполаўку.

Няспраўнасць на трубаправодзе ліквідавана. Сем супрацоўнікаў службавых аховы, якія ліквідавалі цечу, былі дастаўлены ў бальніцу для прафілактычнага абследавання.

"ТАЛОДНЫЯ" КРАДЗЯЖЫ

У Віцебску завяфісаваны два ідэнтычныя зл-чынствы, якія наводзяць на самыя сумныя думкі. На Савельнінскіх рынку двойчы з прылукаў, прычым адрываі, былі выкрадзены кавалкі лавічкіны.

Злачынцы — мужчына і жанчына — нідзе не працуюць і матывавалі сваё ўчынік пачуццям голаду.

НЕ СПАКУСІЛІСЯ

Ні адна жанчына Маладзечна не згадзілася ўдзельнічаць у конкурсе на лепшы фотаздымак жаночых вясцяў, які абвясціў прызёржыя ка-мерсанты.

Знаць на фоталёнку ніжнюю частку цела было прапанавана на кватэры аднаго з іх. Ад-нак майстры дарама чакалі маладзечанак: не спакусілі гараджанак і прызы — 300 тысяч руб-лёў і тры комплекты шоўкавай сподняй бялізны.

ВЫЛЮДАК

У Віцебску ў кватэры, якую наймаюць па дагавору, знойдзены парэзанія трупы мужчын-лавічкіны.

і жанчыны. Цела мёртвай паўтарамесечнай дзяўчынкі, прыкрытае падушкай, тхала ў дзіўчай калітцы...

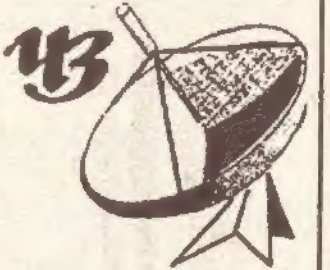
На шчасце, злолены і арыштаваны вылюдак, на сумленні якога і іншыя чалавечыя жыцці. Лічыць у маі, каб завадоўць кватэрай, ме-талічным прутам ён забіў бабулю і закапаў у лесе.

БУЛЬБІНА-МУТАНТ

Бул'біну вагою ў 1 кілаграм 610 грамаў выкапаў на сваім участку мыхер вёскі Селяўцы Маладзечанскага раёна.

Знешне яна нагадвала чалавека, які горка плача. З'явіўся бульбіну яе гаспадар не адва-жыўся, баючыся, што на памер і вагу мутанта падзейнічала рэдыяцыя, якой тут хапае.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

УС ЗША
СКАРАЧАЮЦА

"Колькасць узброеных сіл ЗША скараціцца максімальна да 1 млн. 450 тыс. чалавек" — заявіў міністр абароны ЗША У. Ле-ры.

Згодна з неаднаразовымі заявамі афіцыйных прадстаўнікоў Пентагона, яны не-стойліва дабіваюцца спынення далейшага змяншэння рас-ходуў свайго ведамства з ма-тай захавання высокай боега-тоўнасці УС ЗША і павышэння грашовых утрымання ваен-наслужачых.

"ЦЯЖАРНЫ"
ШВАРЦЭНГЕР

Амерыканскі тэлеглед-зач прышлі ў заклікненне, дзе дэманструюць, што Арнольд Шварцэнгегер будзе выкон-ваць ролю цяжарнага муж-чыны.

Паводле абвясненняў ства-ральніку фільма, які выйдзе на экраны ў лістападзе, ён прымусяць гледзючы смяцца з свайго пачатку і да канца. Шварцэнгегер будзе іграць разам з Дэнні Дэвітам.

ФУТБОЛЬНАЯ
МАНІЯ
СЦЮАРТА

Футбольнае поле ў нату-ральную велічыню абстаў-ваў у сваёй доме ў Англіі Род Сцюарт.

Паводле слоў спевака, фут-бол — вялікае захапленне ў яго жыцці. Будучы будзе фут-больнага поля было распача-та яшчэ ў мінулы годзе і абылося яго ўладальніку ў 40 тысяч далаўраў. Сцюарт ад-значыў, што гэта лепшае капіталаўкладанне, якое ён зрабіў у сваім жыцці.

СТРАСЦІ ПА
ЭЛВІСУ

Кампанія, якая валодае аўтарскімі правамі Элвіса Прэслі, спрабуе прыпыніць продаж камп'ютэрнага ды-ска з біяграфіяй вядомага выканаўцы.

"Elvis Presley Enterprises" прад'явіла іск супраць вы-творцы — Італьянскай кам-паніі "Video Broadcasting" — за парушэнне аўтарскіх пра-ваў. Камп'ютэрны дыск уключае ўтрымлівае з фільмаў і ўдзель-ляў Прэслі, запісы яго вы-ступленняў і біяграфію на 5 мовах.

"ЗАЛАТОЕ"
ПІСЬМО

Пісьмо, напісанае Джо-наман Ленанам Полу Мак-картні, выстаўлена на аукцыён, які будзе пра-ходзіць у Лос-Анжэлесе ў наступным месяцы.

Чакаецца, што яно будзе прададзена не менш чым за 60 тысяч далаўраў. Напісанае ў 1969 годзе пісьмо ўказвае на існаванне рознагалоссяў паміж Джоанам і Полам. У ім Ленан скептычна ставіцца да веры Пола Маккартні ў тое, што "Бітлз" штодзень значыць для свету, і выказвае сваё не-задавальненне тым, што Пол адчувае глыбокае непрыяз-насць да яго жонкі Ека Она.

"ПІСТАЛЕТ"
БЕЗ СІМПСАНА
НЕ
ВЫСТРАПІЦЬ

Здымкі чацвёртай серыі навуковай кінакаме-ды "Голы пісталет" адкладзе-ны.

Як вядома, выканаўца га-лоўнай ролі Сімпсан прыця-гнуты да судовага разбору. Прадзюсеры фільма прапана-валі сыграць галоўную ролю ў фільме Леслі Нельсану. Леслі ж заявіў, што "Голы пісталет" наўрад ці "выстрапіць" без Сімпсана.

АДРАДЖЭННЕ
ПАПУЛЯРНАСЦІ

Ляціне-амерыканская танцавальная музыка эн-до заваўвае папулярнасць у Амерыцы.

У новым трылеры "Спецы-яліст" з удзелам Сільвестра Сталона будзе выкарыстана песня Эміліо Эстэфана. Яе выканае жонка кампазітара Глорыя Эстэфан.

ТЫДЗЕНЬ
ПА ГАРАСКОПУ14—20 лістапада
Скарпіён

14-га, 15-га і 22-га вам лепш не вырашаць ніякіх су-р'ёзных праблем. Будзеце ўпэўненымі ў сабе. Займіцеся бізнесам 19-га. Магчымы перамены ў сямейных адносінах у лепшы бок.

Сталец

Зварніце ўвагу на вашу здо-роўе на гэтым тыдні. Паста-раіцеся не сварыцца з парт-нёрам. Будзеце ўважлівымі пры распрацоўцы дзелавых пра-ектаў. Важныя справы пачніце 20-га.

Казярог

Да аўторка кантралюйце свае эмоцыі ў саім! На працы. З сярэды пачнуцца пера-мены ў лепшы бок у асабістым жыцці. Сябры дапамогуць вам дамагчыся жаданага. Пастарайцеся на гэтым тыдні вырашыць усе грашо-выя праблемы.

Вадалей

Пачатак тыдня спрыялы для актыўных дзеянняў, твор-часці і пошуку. Стрымлівайце раздраж-ненасць 15-га. Магчымы добры пера-мены ў прафесійнай дзейнасці.

Рыбы

Зварніцеся па дапамогу да сваіх сяброў, каб высветліць усе непаразуменні на працы. Можнае адравацца ў цу-доўнае падарожжа на гэтым тыдні. Кантралюйце свае эмоцыі ў выхадныя.

Авен

Захоўвайце асцярожнасць 14-га, 15-га і 18-га. Зварніце ўвагу на вашу са-мваацэнку. Не лепшы час для бізнесу. Перакачайце!

Цялец

Пастарайцеся вырашыць усе фінансавыя пытанні 18-га, 19-га і 20-га. Працяжвайце ініцыятыву ў каханні, каб у дзейным не шкадаваць. У выхадныя магчымы шматлікія сустрэчы з сябрамі.

Блізняты

Верагодны перамены на-строю, пераходы між тэма-тыкамі 18-га і 20-га. Не пачынайце ніякіх важ-ных спраў. Магчымы добрыя навіны здарыцца. Зварніце ўвагу на вашу нер-вовую сістэму 17-га.

Рак

Стрымлівайце свае эмоцыі на гэтым тыдні. Удзяжце больш увагі дзецям. Будзеце асцярожнымі ў да-розе 15-га. Важныя мерапрыемствы пачніце 20-га.

Леў

Не прымаеце паспешных рашэнняў на пачатку тыдня. Пазбягайце сварак з парт-нёрам. Не лепшы час для актыўных дзеянняў на працы. Магчымы паліпшэнне вашага самаадчу-вання.

Дзевя

Дзейнічайце асцярожна ў фінансавай сферы, каб у да-лейшым не шкадаваць. На гэтым тыдні ў вас будзе шмат прыемных сустрэч. Субота і надзея спрыя-ныя для ўсіх вашых пачынан-няў.

Шалі

14-га і 15-га лепш не пры-маеце ніякіх важных раше-нняў, займіцеся звычайнай працай. Кароткія паводкі да сяброў прынесуць задавальненне. Зварніце ўвагу на вашу здо-роўе ў выхадныя.

АДАМ І ЕВА

Гісторыя кахання

Адысей і Пенелопея,
або сакрэт сямейнага альбома

□ Ала ЗЕНЧАНКА

Маё семнаццацігоддзе супала з апошнім экзаменам у меда-цынцы. Ноччу я доўга не магла за-спіць, глядзела на зацягнутыя ранішняй смугой зоркі. З неба сарвалася і паліцале ўніз ззяю-чая кропка, я загадала жаданне, заплюшчыла вочы і заснула.

...Пасля экзамену дома пача-лася падрыхтоўка да святковага стала. Я выбегла на двор, каб выкінуць смецце, але раптам на мяне наляцел нейкі хлопеч, ледзь не збіў з ног. Вядома, па-калялася ўбок, усё, што было ў ім, натуральна, распалася... Мала-ды чалавек папрасіў прабачэння. Прамырнула, што спяшаецца да сябра. Невядома, чаму стала крыўдна да сёб.

Нечакана ён вярнуўся, дапа-мог сабраць раскіданае смецце, яшчэ раз папрасіў прабачэння і знік у глыбінні пад'езда.

Заняўся сваімі справамі, і я не ўспоміла пра дзіўную "сустрэ-чу". Калі вечарам у кватэры прайшоў аказок, мама здзіўлялася не менш за мяне — гэтай ніхто не чкаў. Я адчыніла дзверы. На парозе стаяў мой ранішні "крыўдзіцель". — Збыўся сказаць, што мяне звалі Саша. І яшчэ... Вельмі ха-целася б запрасіць вас у кіно.

Кожную раніцу, ідучы на рабо-ту, я пісала ў думках чарговае пісьмо. А ўвечары, як не спо-ведзі, пражыты дзень з яго нядушамі! "Радасці" пера-носіла на паперу. Што я перажывала за гэты час! Колькі разоў думала: траба за-быць. Маладосць даецца раз у жыцці. Чаму ж я добраахвотна выбрала крыж Пенелопеі? Але пошта пера-ранейшаму з дня ў дзень перасылала пісьмы да дарагога чалавеча.

Дык ці ёсць у
нас секс?

Больш за год таму ўварылася Беларуская сексалагічная аса-цыяцыя, чыстая па ліку ў СНД. Яе асноўныя задачы выніклі з "адсутнасці сексу" ў былой саюзнай рэспубліцы: вызначэнне ўзростнай сексуальнай "адзуканасці" насельніцтва, падрыхтоўка спецыялістаў-сексалагаў, стварэнне навуковых праграм на ТБ і радыё...

Але для ажыццяўлення нават менш грандыёзных планаў не-абходны сродкі. Год таму адсут-насць грошай пера-ранейшаму за-ставала адной з галоўных праблем асацыяцыі. Спэцыялі-цы на дзяржаўнай структуры было недадана і наўна. Куды б ні звярталіся ўрачы — усёды су-стракалі разуменне і згоду: так, маўляў, праблема існуе, траба весці работу, справа патраб-ная... Але грашыма дапамагчы ніхто не спешыўся.

— І сёння ніхто не хоча ра-завяць на праблему, — расказ-вае Дамітрый Зіноўевіч Ка-пусцін, кірэўнік гарадскога сек-салагічнага цэнтра. — Колькі спісана паперы, пройдзена інстанцый... Значыць, гэта нікому не патрэбна? Праўда, быў выпадак, калі пасля чарговага артыкула ў прэ-се пазваніў падпішы бізнесмен, але далей размовы справа не пайшла...

А пакуль жа цэнтр вядзе тую работу, якая яму пад сілу. Два псіхологі і два педагогі-сексала-гі кансультуюць усіх жадаю-чых бясплатна і аанічна. Сёла-та па дапамогу ў цэнтр звар-нуліся 684 чалавекі, з іх 82 пра-

цэнты — мужчыны. Не вельмі вялікая лічба. Але тлумачыцца гэта хутэй за ўсё тым, што людзі проста баюцца або саро-меюцца звяртацца да ўрачоў з праблемамі інтымнага харак-тэру.

Акрамя лячэння, праводзіцца асветніцкая работа. За год цэнтр падрыхтаваў 50 педаго-гаў-сексалагаў, з цягам часу тут збіраюцца арганізаваць уласны факультэт сексалагіі.

Магчыма, і асацыяцыя па-куль не вельмі вялікая, ёй заста-ецца толькі спадзявацца і ча-каць, калі з'явіцца сучасныя Ма-мантавы ды Марозавы, якія б жадалі прынесці карысць гра-мадству, ці калі ўрад зверне ўвагу на існуючую праблему.

Ганна МАСЛЯКОВА.

КРЫНІЦЫ

зырсім валомам — яе фата Вернай будзь і ў горы палыновым, а ўзамен — любоў і дабраці. Праз гадзі, як светлае прычасце, з ручніка ўсмехнуцца вясількі, як хлеб-соль падносілі на шчасце з добрых рук радня і землякі.

Не абдымай мяне за шыю, не лнь да сэрца, да шыякі... Чужыя мы пакуль, чужыя — чужыя па дотыку рукі. Кахай, як юныя кахаюць — пышотна, светла, назаўжды. Зямлю маю сады люляюць, і для мяне шпугу сады.

Кахай мяне сваім жаданнем, трымагай шыраю кахай. Любі ты ў ростані чаканнем, адзінае — не забывай. Кахай мяне сваёй спагадай, калі прайду я ўсе круці. Любі і словам, і паглядам, слэжю шчасця і туці. Хачу табе я толькі долі, цягла гарачай той шыякі,

што не забудзеш ты ніколі, хоць не гадзі прайшлі б — які. У час святы і ў час разлукі, у дні, як ціснуць халады, жадаю знаць такія рухі, якія выбавяць з тады. Жадаю страць такое сэрца, што скажа: ласкаю жыві. А ўсё астатняе складзецца з Надзеі, Веры і Любі.

г. Гродна.

Лідзія ВОЗІСАВА

Званы Чарнобыля ў душы заіняць, бо я хаджу па строніцы і ёду... За будучыню крыку не стрымаш: эню парэжае смерць майму народу.

Але крычаць з трыбуны ў мікрафон, што гонафонд навука ўраду. Павышаны радыяцыйны фон з ахвар ім дысертацыі габлюе.

І за якія даўня грахі майму народу гора і пакуты! ...Нябачна ідуць з Чарнобыля шляхі па ўсёй зямлі, як скрытай смерці пугі.

Мой старажытны родны край палескі з пажоўклых соснаў ловіць перазвон. Атрутаю напоўнены пралескі, а поўніліся марамі спакоў...

Зямля мая, што грэла душы продкаў, нашчадкаў не пакінула раллю, а я цябе, жабрачка без сродкаў, адвержана, што мацней люблю...

Калодзеж з жураўлём, што каля хаты, праба, што не прыходжу па вад; з табю размаўляе плот шчарбаты, які са мною падзяліў бяду.

Даруйце, нашы яблыні і грушы, і мне, і ўсім палескім землякам... З выгнання, нібы тушкі, нашы душы вяртаюцца, каб пакланіцца вам!

